

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Den 24 September 1776. Tisdagen. N:o 76.

Botheborgs Allehanda.

Livorno d. 28 Aug. Til General Consul i samtelige Toscaniske Sjöplatfarnes & utnämnd af Ryika Kejsarinnan, Gref Demetrius Mocenigo del Zante. = Ryika Majoren Cocorsof, som tilldrene berättades vara rest at Guta en Freds-Tractat med Regeringen i Tunis, har endast faret i affigt at bese älderdomarne af gamla Cartago.

Isfrån Italien af d. 31 Aug. Det wanliga Häst-rännande anstältes den 25 dennes, af Adeln, hwarefter gafs en stor Bal, på hvilken Hertigen af Svergötbland war närvarande. = Uti Antologien, en periodisk Krigs-bår i Landet, omtalas et Naturs-under, det är en Ugat, som förmaras uti et wisse Cabinet, hwilken på båda sidor representerar en Swan. När denna Ugat lägges på sugtigt ställe insvept i papper, förswiner Swanen, och stenen, som förut war grå och besprängd med röda puncter, synes enfärgad, eller ask-grå; äfwen blifwa fläckarne ogenomskinlige. Men då Ugaten taget ut sugtigheten, framkommer Swanen och fläckarne blifwa åter genomskinlige.

Orford d. 8 Sept. Man har nyligen funnet i en Stenkols-Gruswa, nära wid Lotham i Lancashire, en ofantelig lesiwande Groda, som låg inuti et stort kolskuffe, 80 pund til wigten, och uptaget på 90 fots djup. Kol-skudet war helt och utan någon synbar ihöghet eller remna. Grodan dödde efter 5 minuter, sedan hon kom i fria luften.

Wien d. 7 Sept. Här omtalas at Hans Majest Kejsaren ärnar nästkommande war göra en resa til Frankrike.

Paris d. 7-9 Sept. Riddaren Grenier, Kongl. Sleps-Lieutenant och Ledamot af Marine-Academien, som på Kongl. befälning waret utrest til uptäckers görande i Indiske hafwen, blef nyligen presenterad Hans Majest, och hade åran öfverräcka äckillige Charitor öfwer de finarre där norden om Isle de France. På samme Charitor äro utsatte de upfundne nya wägar från-bemälte S til alla orter af Asien; hwar-af många fördelar wäntas med tiden. Hans Majest belönte denne Officerare med Ludwigs orden och ärlig pension af 1200 Livres. = Marquisen Mirabeau, Auctor til Boken, kallad Människowännen, är ej symmerlig wän af sin egen Fru, hwilket synes deraf, at hon inlemnad til Hofwet och läret utsprida i Staden et Memorial, deruti hon anklagar honom för den owänligaste handtering, och afskildrar honom såsom den gemenaste människa på jorden. = I Metz har Abboten Beauregard tilldrene Jesuit, predikat Jubiläum så wäl, at den förnämsta Actrien, Buiffon blifwet deraf bewekt at försoga sig til et Closter, samtelige Comedie trouppen och alla rättfinte Comedie-åskfäre til stor sorg och affaknad.

London d. 6-10 Sept. Souve.neur Eden är hemkommen, af ordfat at han sann sig icke kunna uträtta något i Maroland. Lord Dunmore wäntas ock hem af samma grund. Han besytlles at hafwa gjort mera ondt, än godt, derigenom at han satt Neger-slasfrarne i Virginie i frihet. Då han brände up Norfolk, har nederlaget af waror, som tilhörde Ministrens wänner, äfwen gådt med. Deröfwer äro beswärande hifkomne. = I Dublins tidning försäkrat bres isfrån trovärdig hand, at

et handgemånge föreläppet imellan 3 bewäpnade Americanka Skepp och ett antal Transport-Fartyg af Gen. Howes Armee, hwarwid 5 af de senare med 676 Soldater, 27 Officerare, 8300 par stor m. m. blifwet tagne. = Man är misundig så wäl med Gen. Clintons, som Adm. Parkers upförande, hwarföre de skola återkallas. De hafwa warit wense alt sedan det olyckade försöket wid Charlestown. = Et til Irland tillbaka kommet Transport Skepp, har medbragt följande tidning, som ej är ännu bekant wid Hofwet: "Wåra och Hefüte tropparne landstego wid Nya York tätt wid Americanernes Förskantsningar, och angrepo dem med sådan styrka och tapperhet, at Americanerne, dagtadt et hårdnackadt motstånd blefwo totaliter slagne och förlorade 8000 man döde, sårade och fångne, ibland hwilka senare äro Gen. Putnam och Schuyler; derjämte äro dem främtagne 100 Canoner, 17 Mörsare och en stor mängd Krigs-ammunitjon." Detta skal ske d. 26 Julii. 3 dag seet Hofwet depeche ifrån Gen. Howe af wigtigt innehåll, som förordskafat årtillige konferencer. = Ifrån Gen. Carleton kommo och nya depecher. = Utom de i förra tidningen upräknade regulaire Troppar, skola samtelige Colonierne hafwa 14790 man Landmilice faststald. = Förlitningen imellan Spanien och Portugal bekräftas å nyo. Somlige säga at wårt Hof tycker ganska wäl derom, emedan Det ej behöfwer gifwa Portugal någon hjelp; men andre mena, at krig imellan dese Magter hade warit nyttigare för England, i anseende dertill, at Spanien då blifwet hindradt at lägga sig uti wår twiit med Colonierne, fölgagteligen företaga något emot oss.

Lund d. 12 Sept. Förliden Söndags wände den olyckan uti Flådje By här wid Lund, at juist som Prästen gect af Prädikstolen kom elden lös, utan at man ännu wet af hwad ordsaf, och tog under den starka blåsten så hastigt öfverhand, at ganska ringa af Husgeråd, och af Hå eller wiff införd och i stadar utesående Spannemål, icke det aldringaste kunde bärgas, hwarwid 3ne Rusthåks- och 2ne Domkyrko-Hemmans Gårdar, samt 3ne st. Sacuhus aldeles i alla lades. Det war i olyckan en lycka, at wädet stod ifrån den ena sidan af Byen, samt at Hr Mag. Hollbeck utur kyrkan iband de första kom til elden, och genom tienlig antale wäd at hindra elden ifrån de ännu oangrepne ställen, hwarwid röntes en bespinnerlig Guds Försyn, at et hus midt imellan lågorne bewarades. De lidande Åboers elände, som inom några minuter miste kläder, föda, spannemål, foder, och husgeråd, förtejuar wifwerligen et hjälpsamt medlidande.

Wälgjörande.

En Lutherisk Präst uti en stor Stad i Tykland blef, för någon tid sedan, kallad til en fattig Hustru, som lög illa sjuk. Han begaf sig swart dit, och sedan han upfyllt sit Embetes plikt och tröstat den sussa, sade han til henne, at han hoppades få någon lott i hennes Testamente. Åh! min Herre, svarade den döende, hwad skulle jag wäl kunna gifwa eder, i det usla tillstånd, hwari jag nu bestimmer mig? = Dessa wägge barnen, svarade Prästen, och til er kånsla för denna gåsman, drager mig afwen at draga omsorg för deras Far. Han gifwer numera Fadren en wiff summa om året, och hans hustru förjer för barnens upfostran med samma omhet, som om de wero hennes egne. Sådane exempel äro sålynte, förtejuar nämnas och efterföljas.

My berättelse om Scaphandre (Wät-mannen) eller Människofåten *).

Scaphandre är et slags Harnest, utan armar, fult med leder runde omkring, utom en vggvad på en wänniska, at det så mycket lättare må följa i troppens

attillfälliga rörelser. Detta skydd emot watten betäcker den, som deruti är klädd, ifrån halften tills midt på lären, och bindes med et band, at det är aldeles oförligligt ifrån droppen. Wid detta bröst-harnest fästes et par långbyxor, med widdhängande frumpor, som gå under föten, som et par stöfletter. I detta tillstånd befinner man sig ständigt på wattenet, til et wigt och beständigt diup, och man sättes i stånd at gå helt rak, som på fasta landet. = Om man til denna klädning lägger en mössa, hwars öfra del är ihollig, för at deruti lägga matwaror, är man i stånd at gjöra en tämmeligen lång resa, utan at behöfwa wårdshus eller Gästgimare-gårdar.

Nyttan af detta wäsund är nu många gånger försökt och tillräckeligen bewist. Sedan man sunket ned i wattenet til bröstet, äro armarne ledige från wattenet, och man kan helt låta under simmandet, äta, dricka, läsa, skrifa, gå, sitta, labba och skjuta gewår, frälsta sig ifrån skeppsbrott, söka land, m. m. Rätom här om redan är widlyftigt utfördt uti en bok, kallad: *Traité de la construction theorique & pratique du Scaphandre*, utgifwen 1775 af Hr De la Chapelle, som upfunnet denna Scaphandre. = Detta Harnest, som är så nyttigt och nödigt för Sjöfarande, försärdigas i Paris, med största noggrannhet af Hr Hirault, til et pris af 75 Livres. Wärfan kostar särskilt 6. = Denna Hirault är den enda holländsk, som fölgt Nypinnarens regler til alla delar.

*) Man har här aldeles behållit det Frankiska ordet, och läser Läsaren af hells wa beteckningen lättast inhämta hwad det betydde.

Fortsättning af Berättelsen om Gustafsbergs Barnhus: Inrättning wid Uddewalla.
(Se föregående Num. 74.)

Då de intagas böra de wara 6 år; dock blifwa äfwen sådana olycklige barn antagne, som antingen kort efter födslen saknat både far och mor, eller genom modrens armod och sjukdom stulle wanwärdas och förgås. De warða då i sticket till förs hands lemnade, och genom barnhus-mets försörjde, tills de kunna intagas i Skolan. Sedan de blifwit i Barnhuset intagne så de där ämnade kläder, söda och underwäsning in til de fullt 15 och 16 år, hwarefter de warða employerade til handel, handwerk och sjöfart, och om några uemärka sig för särdeles arwidhet och sticket til studier, så wärfwes icke det fullt, utan lemnas alt tillfälle til vidare försök och framsteg.

Barnen äro logerade uti en särskild byggnad, 2ne wåningar hög, uti hwilken utom flere äro 3ne för deras wåkning inredda rum, försedde med 7 soffor i hwartdera, så at sängskålen redan äro inrättade för 42 pillar, 14 i hwart rum. Deras bädd består af en stön wålstoppad kruktagels madrag, med en dylik kudde, 2ne kasan och ry. Då sofforse äro upstagne hafwa de tillräckligt utrymme, så at de alla 14 i hwat sit bonings-rum, spisas wid et långt bord. Föra gånger om dagen få de mat, frukost, middag, aftonward och aftonmåltid. Hwart barn har sin Mesalle med samt nått knif och gaffel. Sjelfwa egendomen Gustafsberg, sounerar Barnhuset med mjölk, och en annan Landtagendom lemnar flak, at särskilt alt jämmt skal wara at tillgå.
(Försätt. e. a. 8.)

Inkommande Skeppare: Turvell Lambly ifrån Spänjed, Philip Dean ifr. Garnsey, med Barlast.

Ugående: James Davison och Thomas Arkinson til England, Anders Perberg til London, William Hunter och Thomas Wikie til Scotland, med Jern och Bräder. Alexander Berg til Hamburg och Bengt Holm til Bilbao, med Jern och Ostindiska waror.

Den 17 Sept. blef en Comedie-Acteur af Krono-Rättare från Lund hufvord,
och til Stabswakten infesivererad.

Den 21 Sept. blef en Holländsk Matros arresterad för slagsmål.

Windens förändring: D. 20 war Winden Sydwest och Westlig. D. 21 Syd-
ost. Den 22 Sydost och Sydwest och d. 23. Sydlig.

Merel-Cours d. 21 Sept.

London 70 en half	= = =	Dal. Rmt.
Hamburg 69	= = =	Mark Rmt.
Amsterd. 65	= = =	Mark Rmt.

Kundgjörelser.

Ytterligare Kundgjöres Enke-och Pupill Casans Respective Ledamöders Sam-
mankomst den 30 uti innewarande September månad, kl. 10 förmiddagen, på wan-
liga Stället, Rådhus källaren, til inberotande af förfallne quartals och Interesse pen-
ningar, m. m. då och nya deltagare kunna sig anmäla, som förra Kundgjörelsen när-
mare utwisar.

De som behaga låta antekna sina namn, til subscription, på Herr Cancellie-
Rådet Berchs Werk om Namnkunniga Swenskar^s Stådepenningar, enligt derom
gjord Annonce uti Inrikes Tidningen N:o 51, kunna det göra hos Hr P. d. Lijn uti Hr
Cancellie-Rådet Alströmers hus wid lilla Torget, hwarest prof-arket til detta Arbe-
te kan ses.

En ny, och härstädes förärdigad, lättwindig Coupee-Wagn, en något brukad
spritslig D:o, Mans och Fruntimmers sadlar, selar af åttkilliga slag, Koffertar,
wålgjorde stoppade stolar, och Canaveer, Wårje-och Hirschfångare Gebång, Tasse och
Synålsböcker, Synålsdynor, Pudel-Pungar, Nak-knifs foder med striglar, beredde
Kalk och Fårskin, något Partie Tagel, Läderämbar. m. m. finnes för billigt pris til
köps hos Hr Johan Foc.

Hos Herr Joh. Otto Oterdahl finnes til köps Extra fint Ståplqwarns Hwez-
tembl, Holländsk Sill i Seytondelar, et litet partie Torra Gåddor, Tobaksblader,
Ängelst Sähl Läder, Caffebödnor, Risgryn, Hwit torr Ingefära, samt diverse sorter
Indigo och Hästtagel m. m. alt til billiga priser. = Den som wet sig ha lånt Eull-
Taran öfwer inkommande och utgående wavor, teknad med öfswannämnde Hr Otter-
dahls namn, behagade samma återställa, emedan mån förgåtet til hwem den blif-
wet utlånt.

Hos Collega Molin finnes följande böcker til salu: La Nouvelle Femme, eller det
förförda, men förbättrade Fruntimmer. Westerås 1776. Suzette, eller Kärlek i Fattig-
dom. Westerås 1776. Åregirighetens Werkningar. 1776. Rose, eller Hat, Wånskap och
Kärlek. Rims underjordiska Resa. Ynglingen af Normandie 1776. Äfwen kunna på
nämnde ställe följande utländske böcker erhållas; Forståls Leones rerum Naturalium, Köpenh.
1776, 4:to. Niebuhrs Reisebeschreibung, Th. 4. 4:to. Peters I. Geschichte von Ihm
Selbst, 8:vo. Smelins Reisen durch Rußland, Th. 1. 3. c. m. figg. 4:to. P. II. s. dito
Th. 1, 2. dito. Georgies dito Th. 1. dito. Abhandl. d. æcon. Petersb. Societet, Th.
1. 8. 8. Hupels Beschreib. von Liefland. 8. Théorie de la Construction des Vaisseaux
par Euler. 8:0 Stritters Memorix Populorum, T. I. II. 3. iarta Band i 4.0. Walchs
Philos. Lexicon, N. assl. v. Hennings. Ed. 1. 2. st. 8:0. Walchs, Bibliotheca Theo-
logica, Th. 1. 4. Walchs, Bibliotheca Patristica. Virgilius, T. 1. 4.

N:o 77 utkommer nästkommande Fredag.